

ЕуроБлиц: Интервју са високим представником Валентином Инцком

Разговарала: Недељка Бреберина

Понекад имам утисак да се моји извештаји Савету безбедности критикују и пре него се објаве. Желео бих подстаћи свакога да прочита мој последњи извештај, који је доступан на веб страници ОХР; пронаћи ће тамо да сам известио о проблемима у целој земљи, као и да сам рекао неке позитивне ствари о властима у оба ентитета.

Ово у интервјуу за “ЕуроБлиц” каже високи представник у БиХ Валентин Инцко, истичући да сврха његових извештаја није да се неко критикује или хвали.

– Имам мандат и обавезу да штитим Дејтонски мировни споразум, који је донео мир и релативну стабилност овој земљи већ више од две деценије. Када једна или друга влада предузме кораке који прете да угрозе тај споразум, ја морам да упозорим, без обзира на то о коме се ради. То није ништа лично и није усмерено против појединаца или ентитета – каже Инцко.

ЕуроБлиц: Председник РС Милорад Додик у последњим иступима тврди да неће бити референдума о сецесији РС. Како коментаришете ову промену ставова?

Валентин Инцко: То није једино што је он рекао. Ублажио је своје изјаве по питању референдума, али и даље говори о могућој независности. Међутим, ја сам истакао у свом извештају Савету безбедности да су се стишала таква заговарања отцепљења, барем за сада. Погледајмо чињенице. Чињеница је да референдум остаје саставни део политичке платформе његове странке. Чињеница је и то да његова странка наставља да дискредитује, блокира и опструше рад државних институција.

Чињеница је и да је он стајао иза организације и провођења референдума, што је у супротности са одлукама Уставног суда БиХ. На крају крајева, он је због својих поступака био санкционисан од стране САД.

ЕуроБлиц: У протеклој седмици заседао је Управни одбор Савета за спровођење мира (ПИЦ). Који су најважнији закључци?

Валентин Инцко: Пре свега, усагласили смо текст коминикеа без фуснота или издвојених мишљења, што значи да је међународна заједница изнела јединствен став. У закључцима се наглашавају одређени приоритети за органе власти, политичари се позивају да побољшају свеукупну политичку атмосферу у земљи, као и да обезбеде спровођење реформи. Тренутно је најхитније питање испуњавања преосталих услова из проширеног аранжмана с ММФ и поштивање обавеза преузетих према ММФ. Тиме ће се ослободити међународна помоћ усмерена на одржавање фискалне стабилности и побољшање економског развоја. Такође, дата је јасна и недвосмислена подршка територијалном интегритету и суверенитету БиХ, као и потпуна подршка мандату високог представника, те истакнут значај спровођења програма “пет плус два”. Упућен је и јасан апел да се не предузимају радње које би угрожавале институције на државном нивоу.

ЕуроБлиц: Доста дискусије је било и о судбини ОХР.

Валентин Инцко: Сасвим је јасно да такозвани програм “пет плус два”, којим се дефинишу услови за затварање ОХР, није спроведен. Најмање два циља везана за државну и војну имовину нису испуњена, а видели смо поништавање резултата и у вези с другим циљевима за које смо мислили да су испуњени, на пример у правосуђу. Такође, други услов – који се једноставно речено односи на “позитивну процену политичке ситуације” није ни близу испуњеног. Стога је закључак да ће ОХР остати отворен као инструмент међународне заједнице за решавање изазова с којим се БиХ суочава.

ЕуроБлиц: Може ли БиХ добити кандидатски статус са присуством

високог представника у земљи?

Валентин Инцко: То није одлука коју ја доносим него одлука коју доносе институције Европске уније. За сада је то потпуно хипотетичко питање, с обзиром на то да органи власти ниси успели испоштовати обавезе које су преузели према ЕУ. Међутим, по мом мишљењу, ова два елемента нису међусобно некомпатибилна. Савезничке снаге су биле у Немачкој до уједињења, дуго након што је земља постала чланица ЕУ. А Кипар је чланица ЕУ у којој још увек имате присуство међународних војних снага. Разумем да неки желе искористити овај аргумент како би се ОХР што пре затворио. Али одлуку о затварању доноси Савет за имплементацију мира искључиво на основу спровођења Програма “пет плус два”, који још није испуњен.

ЕуроБлиц: Колико су власти у БиХ (не)успешне у испуњавању услова за затварање ОХР?

Валентин Инцко: Очигледно је да програм “пет плус два” није спроведен и да нису испуњени предвиђени услови. Као што сам раније рекао, најмање два циља везана за државну и војну имовину нису испуњена. А у вези с другим условом, једноставно речено “стабилна политичка ситуација” – јасно је да нисмо још ни близу таквог стања. То је интересантна дилема – да ли они који су најгласнији у вези са затварањем ОХР заиста желе да се ОХР затвори? Даћу вам пример: војна имовина. Парламентарна скупштина БиХ усвојила је Закон о одбрани пре неколико година уз подршку СНСД, што је законска основа за састављање листе имовине у оба ентитета која ће се регистровати као имовина Оружаних снага БиХ. Сада иста странка, која је гласала за закон, опструише његову имплементацију, одбијајући да региструје ограничен број локација у РС чиме се блокира испуњавање једног циља из програма “пет плус два”. Ово је само један од примера како исти они политичари који су најгласнији у истицању потребе да се ОХР затвори, најмање раде на испуњавању програма који ће ми омогућити да угасим светло и затворим врата. Заправо, својим потезима они продужавају мој мандат.

ЕуроБлиц: Спекулише се да би због немогућности договора око промене Изборног закона могло да дође до одгађања општих избора 2018. Колико би тај сценарио био лош по БиХ?

Валентин Инцко: Став међународне заједнице по овом питању је јасан. Избори 2018. године се морају одржати, а изборни резултати се морају неометано спровести. Опструкције и блокаде нису прихватљиве. Позивамо политичке странке да пронађу решења по свим нерешеним питањима што је пре могуће. Остало је још неколико месеци.